MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' l-4 ta' Lulju, 2008

Citazzjoni Numru. 56/2006

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fit-22 ta’ Frar, 2006 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi hija żżewġet lill-konvenut fid-19 ta’ Lulju, 2002 fir-Reġistru Pubbliku, Valletta skond iċ-ċertifikat taż-żwieġ hawn anness u mmarkat bħala Dok. ‘A’;

2. Illi l-konvenut, B mwieled _____ (pajjiz barra minn Malta), iżżewweġ lill-attriċi sempliċement għaliex irid

jottjeni ċ-ċittadinanza Maltija u mhux għax ried jidħol f'rabta taż-żwieġ magħha;

3. Illi l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, skond l-Artiklu 19(1)(d) tal-Kapitlu 255;

4. Illi l-kunsens tal-konvenut inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, ta' l-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa kif inhu provdut fl-Artiklu 19(1)(f) tal-Kapitlu 255;

5. Illi l-konjuġi qatt ma abitaw flimkien bħala konjuġi, mhux talli, hekk kif ħarġu mir-Reġistru Pubbliku, wara li żżewġuk, il-konvenut talab lill-attriċi ċ-ċurkett taż-żwieġ li kien għadu kif taha. *Inoltre*, skond id-disposizzjonijiet ta' l-Artiklu 19A(1) tal-Kapitlu 255, dan iż-żwieġ qatt ma jiġi kkunsmat.

Għaldaqstant, għar-raġunijiet suesposti, l-esponenti umilment titlob lil din l-Onorabbli Qorti jogħġobha:

1. tiddikjara li ż-żwieġ iċċelebrat mill-kontendenti fid-19 ta' Lulju, 2002, fir-Reġistru Pubbliku, bħala null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut, ippreżentata fis-16 ta' Ġunju, 2006, li permezz tagħha eċċepixxa bir-rispett u bil-ġurament ikkonferma:

1. Illi r-rikors ġuramentat huwa null peress illi ż-żewġ difetti kif ravviżati fis-sub-inċiż 1(d) u fis-sub-inċiż 1(f) ta' l-Artiklu 19 tal-Kapitlu 255 tal-liġijiet ta' Malta ma jistgħux jikko-eżistu fir-rigward tal-kunsens ta' l-istess persuna;

2. Illi bla preġudizzju għall-premess l-ebda waħda mid-difetti għall-kunsens taż-żwieġ li qegħda tadduċi l-attriċi bħala bażi għad-dikjarazzjoni ta' nullita'

taż-żwieġ bejn il-partijiet ma tirriżulta fil-konfront ta' l-esponent:

a. illi b'referenza għall-allegazzjonijiet ta' l-attriċi fis-sens illi l-esponenti ma kellux id-diskrezzjoni ta' ġudizzju meħtieġa sabiex jikkontratta ż-żwieġ, jew fuq id-drittijiet jew dmirijiet essenzjali tiegħu, u l-allegazzjoni li l-istess esponenti kien ibati minn anomalija psikoloġika serja, jingħad illi dawn l-allegazzjonijiet ta' l-attriċi huma għal kollox infondati;

b. illi lanqas ma huwa l-każ illi l-esponent ippresta l-kunsens tiegħu għaż-żwieġ bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew iktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa.

3. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri permessi mil-liġi.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attriċi.

Rat l-affidavit tal-konvenut.

Rat il-verbal tas-seduta tad-9 ta' Ġunju, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qegħda titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-2002 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut ma jaqbilx; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi*

kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju." (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attriċi jirrigwardaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006):

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. "

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*" F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni*

li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."

Jirriżulta mill-provi li għalkemm il-partijiet iżżewġu sempliċement għall-konvenjenza, u jirriżulta anke li l-konvenut kien *gia'* miżżewweġ f'pajjiżu, skond hu l-attriċi dan kienet tafu. Ikkonferma li wara ż-żwieġ kulħadd mar għal rasu. Għalhekk kien hemm difett serju ta' diskrezzjoni kif trid il-liġi, u l-Qorti tħoss li għandha taderixxi għat-talba attriċi. Anzi l-Qorti kienet tieħu provvedimenti oħra kieku ż-żwieġ sar wara l-2005.

Għalhekk il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ iċċelebrat bejn il-partijiet fid-19 ta' Lulju, 2002. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------